Via onbeperkte melkgift sneller naar een goed ontwikkelde vaars

Afkalven op 22 maanden

Met een nieuw concept voor jongveeopfok geeft Agrifirm Feed ambitieuze melkveehouders de mogelijkheid om vaarzen sneller op te fokken. Dat levert volgens de voerfirma niet alleen extra fosfaatruimte, maar ook vaarzen die langer meegaan.

tekst **Ivonne Stienezen**

'Gezonde, sterke vaarzen zijn de sleutel tot een duurzame melkveehouderij', stelt Marco van Boheemen, productmanager rundvee van Agrifirm. De voerleverancier lanceerde deze maand in samenwerking met Nutrifeed een nieuw opfokconcept: Dairy Start. Ambitieuze melkveehouders kunnen met een gemiddelde leeftijd bij afkalven van 22 maanden meer fosfaatruimte op hun bedrijf creëren. Op een bedrijf van 100 koeien levert een verbetering van de afkalfleeftijd van vaarzen (alva) van 26 naar 22 maanden een winst van 522 kg fosfaatruimte op, becijfert Van Boheemen (zie tabel 1). 'Daarnaast bespaart het bijna 8.200 euro aan voerkosten en zorgt het op jaarbasis voor bijna 100.000 kg extra melk, omdat de vaarzen eerder aan de melk komen'.

'Dit nieuwe concept is niet geschikt voor iedereen', legt Hendrik Arends uit. Arends is sectormanager rundvee bij Agrifirm. 'Het werken met dit opfokconcept om de gemiddelde afkalfleeftijd te verlagen naar 22 maanden is niet moeilijk, maar vraagt wel discipline van de veehouder. Als je niet strikt met de protocollen gaat werken, kun je beter kiezen voor de variant met als doelstelling een afkalfleeftijd van 24 maanden. Dat is altijd beter dan het huidige gemiddelde in Nederland van 26 maanden', stelt Arends.

Agrifirm gaat niet over één nacht ijs. De werkwijze is onderbouwd met onder meer de analyse van een grote dataset. Hierin zijn de gegevens van Nederlandse koeien geboren in 2008 geanalyseerd. Een van de conclusies: vaarzen die afkalven op 22 maanden, hebben een langere productieve levensduur dan vaarzen die afkalven op 26 maanden.

Onbeperkt melk

De werkwijze begint met de melkfase, waarin de kalveren onbeperkt de aangezuurde kalvermelk opnemen. Dat kan zowel in een drinkautomaat als via speenemmers met een voorraad koude melk. 'In de natuur drinken kalveren ook onbeperkt', legt Van Boheemen uit. 'In de praktijk blijkt dat de kalveren in de eerste week gemiddeld 8 tot 10 liter per dag drinken en dat kan oplopen tot wel 14 liter.' Hij waarschuwt wel: 'Dit kan niet met elk melkpoeder. Het Nutrifeed-melkpoeder Kalvolac Unlimited is hier speciaal voor ontwikkeld en bevat alleen zuivelgrondstoffen met de hoogste verteerbaarheid.'

Na de melkfase houdt het opfokplan niet op. Het gaat verder met een brokfase, waarin ook onbeperkt krachtvoer wordt gevoerd tot zes maanden leeftijd. In de jeugdfase en drachtfase wordt gevoerd met rantsoenen die specifiek zijn berekend voor elke groep.

Het opfokprogramma bestaat niet alleen uit voer, maar ook uit mineralen voor een betere klauwgezondheid, begeleiding door opfokspecialisten die heel Nederland en Vlaanderen bedienen en een smartphone-applicatie. 'Elk kwartaal wordt de hoogte van het jongvee gemeten, op kruishoogte. De hoogtemaat is bepalend voor het moment van inseminieren', legt Van Boheemen uit. 'We hebben gekozen voor hoogte omdat dat kenmerk gecorreleerd is aan de ontwikkeling van de organen. Dus een vaars met meer hoogtegroei heeft beter ontwikkelde organen en is dus beter in staat veel melk te geven.' Hij benadrukt dat het niet de bedoeling is om grotere vaarzen op te fokken, maar om ze eerder de gewenste hoogte te laten bereiken. Het streefgewicht van de vaarzen staat op 580 kg.

Genetisch potentieel benutten

Het meten zorgt er volgens Van Boheemen voor dat de veehouder goed inzicht krijgt in de resultaten van de jongveeopfok. 'Zo kan hij vergelijken met de doelstelling en eerdere resultaten en waar nodig bijsturen.'

Arends vult hem aan: 'Van pinken die onvoldoende ontwikkelen, kun je je zelfs afvragen of je die nog wel wilt aanhouden. Het programma is geoptimaliseerd om het genetische potentieel van de vaarzen maximaal te benutten.' |

Tabel 1 – Voordeel afkalven op 22 en 24 maanden ten opzichte van 26 maanden bij 100 koeien

	gemiddelde afkalfleeftijd bij vaarzen (alva)		
	22 mnd.	24 mnd.	26 mnd.
aantal stuks jongvee (35% vervanging)	64	70	76
kg droge stof melkpoeder	54	37	37
kg droge stof kalverkorrel	237	170	170
totale fosfaatopname jongvee (kg per jaar)	1.119	1.372	1.641
totaal bedrijfsspecifiek fosfaatvoordeel (kg) t.o.v. alva 26 mnd.	–522	–269	0
voerkosten opfok (euro/dier/jaar)	777	805	870
voerkosten opfok (euro/bedrijf/jaar)	24.864	28.175	33.060
voerkostenvoordeel t.o.v. alva 26 mnd. (euro/jaar)	–8.196	–4.885	0